

WEILAND VAN DROMEN

Jenszwaer

WEILAND VAN DROMEN

Jenszwan

Weiland van dromen is een publicatie in eigen beheer en bundelt verhalen van Jens Pas. De meeste verhalen verschenen eerder op www.jenspas.be. Alle teksten mogen gekopieerd en gebruikt worden met bronverwijzing en het vriendelijke verzoek mij dit te melden.

Gepubliceerd in 2022.

Contacteer mij via jens@jenspas.be

*"Het is nooit voorbij
zolang je een goed verhaal hebt
en iemand om het tegen te vertellen."*

Monoloog Novencento
Alessandro Baricco

VOORWOORD

In 2006 publiceerde ik een eerste bundel met enkele van mijn verhalen, getiteld "De Kracht van Ontmoetingen: verhalen van mensen die werken". Nu, zestien jaar later, verschijnt deze tweede bundel. Het werken is naar de achtergrond verdwenen.

Ik stel vast dat de thema's die nu in mijn verhalen de meeste aandacht krijgen liefde, relaties en zingeving zijn. En in elk van die gevallen gaat het om de schoonheid van het zoeken, de zachtheid van de twijfel en ook de pijn van de ervaring.

Ik selecteerde van vijftiental verhalen uit, vaak gebaseerd op de oorsprong van het verhaal, iets dat mij raakte waardoor ik ging schrijven. Ook zitten er verhalen bij waarover lezers mij aanspraken. Ik voegde enkele niet eerder gepubliceerde stukjes toe, teksten die bleven liggen of specifiek voor deze of een andere gelegenheid werden geschreven.

Veel leesplezier

Jens Pas
Zingem
2 02 2022

INHOUD

Voorwoord	9
Lente	12
Strohalm	14
Vanzelf zo	17
Vliegen	19
Weiland van dromen	22
Heldere uren (zij)	25
Prima vista (hij)	27
IJs	30
IJs - 2	32
IJs - 3	32
IJs - 4	34
La vie rayée	36
De dans van de wijzers	38
De Mist	40
Witter	42
De kleurpotloodtekenaar	44
Aandacht	47
Nawoord	49

LENTE

Hoeveel valt er nog te huilen in de wereld, vroeg ze zich af op de oneindig lange dag. Dat wist ze niet. Ze wist niet hoeveel er nog te huilen viel en nog minder dat ze midden in een oneindig lange dag zat. En dat laatste klopte ook niet helemaal, want een oneindig lange dag heeft geen midden. Er is immers geen einde. En zonder einde is er geen midden. Zonder doel ben je nooit halverwege. Dat was wiskunde. Symbolen met de ambitie om de werkelijkheid te beschrijven.

Ze zat op een stoel in de winterzon die dacht dat het al lente was. Het gras was nat en dat zou de rest van de dag zo blijven. Een kenmerk van het heersende seizoen. Soms drogen de tranen niet ook al was het huilen lang voorbij. Verdriet is een emotie die zich nestelt in de afwezigheid. Afwezigheid van iets of iemand, concreet of abstract. Een verloren ooring, verbroken vriendschap, verdwenen liefde. Verdriet in de winter droogt niet op. Daarvoor is minstens de lente nodig. En die verschijnt niet op commando.

In haar hoofd een storm van gedachten. Die niet ging liggen. Soms, als het stof heel even neerdaalde, verscheen onverwacht de rukwind van een beeld van wat niet meer was. Terwijl ze stil op de stoel zat in de zon. Ze hield een kop thee vast. Die troostte niet. Hij warmde enkel haar handen. Thermos op

de tafel. Enkel tijd kon helpen. Elke storm moest ooit de duimen leggen voor de tijd, de enige die echt onvermoeibaar is.

En dus zat ze op die stoel op het kleine terras te wachten tot de winter zich zou verpoppen. De planten sliepen nog. De natuur is vanzelf zo. Kennis van tijd en ruimte is niet nodig om te zijn. Zij was. Zonder het te weten. Straks zou de donkerste nacht komen, want die komt altijd na de oneindig lange dag. Het is dan, in die donkerste nacht, dat de felste zon wordt geboren. Dat komt niet door de zon, maar door de nacht.

STROHALM

Luisteren is de essentie had hij haar gezegd. Met nadruk. Op de eerste lettergreep van de zin en op de voorlaatste. Met de kracht van een timmerman die zelfzeker op een nagel klopt. En dat deed hij. Steeds opnieuw op diezelfde nagel kloppen.

“In elke vraag zit reeds het antwoord”. Dat was de tweede wijsheid die hij kort na de eerste de kamer in slingerde. Teveel boeddhisme voor één conflict vond ze en was dan maar het huis uitgelopen, de tuin door, het kleine straatje over, de velden in. Daar stond ze dan. Te midden van vers gemaaide akkers. De stoppels stonden nog recht. De vogels waren gelukkig. Zij niet. Haar ogen prikten. Ze was te boos. Haar emoties vloeiden langs haar wangen. Breekbaarheid in aquarel. Ze keek rond en zag geen velden maar sprekende beelden. Over strohalmen en vogels die zich tegoed deden aan de achtergebleven graankorrels. Ze besloot ze te negeren. “We leven in een tijd van metaforen”, zei ze. Het betekent dat we teveel tijd hebben om na te denken en te weinig handelen. Ik moet iets doen, dacht ze. Maar ze deed niets. Als een drenkeling op zee, in een eindeloze oceaan van korte gouden stokjes met lange schaduwen van de laaghangende zon. Eigenlijk had hij gelijk, dat wist ze. Maar dat kon ze niet zeggen. Gelijk hebben is niet hetzelfde als gelijk krijgen.

Van achter het raam keek hij naar het stipje in het gouden

veld. Een grote gele vlek van zon viel net op de plek waar zij stond. Hij zag haar amper in dat zijdelingse avondlicht. Hij had de deur, die ze open had laten staan, dicht gedaan. Hij had getwijfeld. Was die openstaande deur haar teken dat hij haar achterna moest gaan. Of liet ze de deur open staan als statement dat het haar allemaal niets meer kon schelen. Dat ze weg wou, nu, direct. Een open deur als teken van zekerheid. Hij koos om ze gewoon dicht te doen. Misschien zou ze hem later verwijten dat het onverschilligheid was. Het sluiten van een deur. Terwijl hij vond dat het te koud werd. In de kamer? Of in zijn hart? Dat allemaal ging door zijn hoofd bij het kijken naar het donkere stipje tussen de korte strohalmen. Bijna onzichtbaar. In het landschap misschien, maar niet in zijn hoofd. Daar zag hij de vrouw die hij lief had. Haar ogen die op de beste dagen de toekomst weerkaatsten. Niet de kleur maar de schittering is belangrijk. Dat had hij geleerd van een kermisuitbater die vanachter zijn kraam naar de bezoekers van zijn attractie keek. Koppels die kwamen hengelen naar geluk. Diegenen in wiens ogen je de prijzen van het kermiskraam weerspiegeld zag, die zouden het redden, zei kermisman. Kermiswijsheid. Bestaat er andere?

En dus kon hij niet anders dan denken aan haar ogen. Hoe hij er destijds in verdronk zoals in een heldere sterrenhemel. Waarvan hij nu zei dat ze dof stonden. Terwijl dat niet zo was. Het is niet omdat de gordijnen dicht zijn, dat het glas niet meer glanst. Maar dat zag hij niet.

De laatste stralen zon verwarmden haar gelaat. Ze dacht aan hem. Ze wist dat hij naar haar keek. Ze hoopte het. Ze hield van zijn blik. Een blik die je geborgenheid biedt, is een teken van vertrouwen.

Ze had de klik van de deur gehoord. Hoe hij ze achter haar had dicht gedaan. Goed dat hij me even met rust laat dacht ze. Van onverschilligheid geen sprake.

U ANZELF ZO

“Wil jij in mijn plaats slapen?” vroeg ze hem met de ernst van de werkelijkheid. Ze had zo veel te doen en ze had zo weinig tijd. Ze had zoveel gezien, dat zij nu in het donker, haar ogen niet kon sluiten. Haar honger naar de wereld was gulzig.

“Als ik dan ook je dromen mag dromen”, antwoordde hij.

Stilte.

Zijn antwoord verraste haar. Doorgaans was hij immers diegene die nuchter bleef in alle omstandigheden.

Hij wist dat ze droomde van andere werelden. Plekken waar ze de harmonie zou vinden die bij haar paste. Wijds en toch geborgen. Vrij en toch verankerd. Haar eeuwige zoektocht. En ook al hield hij van haar, haar zoektocht was de zijne niet. Hij zijn roots, zij haar routes.

Als hij mijn dromen droomt, zullen die dan veranderen, vroeg ze zich af. Zal hij de afloop beïnvloeden? Beslissingen nemen die bij mij enkel dromen blijven? Is dat de oplossing? De aarzelende passie, die haar kenmerkte was ook hier aanwezig. Haar idealen steunden op twijfel. Beter dan deze gebouwd op zekerheden. Ze was goed in vragen stellen. Hij was bedreven in antwoorden zoeken. De juiste vraag was nog niet gevonden.

Ze sloot haar ogen en liet hem toe in haar droom. Hij nam haar vast en dat vond ze fijn. Haar naakte gespannen rug tegen zijn losse lijf. De kracht van de omhelzing die haar bestaan bevestigde. De twijfel even weg. De opwinding als voorbode voor de kern van hun moment. Geen van beide bepaalde de afloop van haar droom. Dat deed de natuur zoals ze altijd doet, vanzelf zo.

VLIEGEN

“Ik ben het vermogen om te vliegen verloren”. Ze zei het afgemeten alsof ze gewoon meldde dat de koffie op was. Hij draaide zich verbaasd om.

“Hoe bedoel je?”, vroeg hij voorzichtig. Haar mededeling was breekbaar. Vragen zijn soms als hamers en vermorzelen het antwoord voor je het krijgt.

“Vroeger kon ik vliegen in mijn dromen. Het was een manier om te kunnen vluchten uit een gevaar”, zei ze, “nu moet ik het redden met alleen maar te kunnen lopen. En soms gaat dat te langzaam en verlies ik.”

Wat ze verloor, dat wist hij niet, maar hij kon wel iets bedenken. Ook hij moest soms wel eens vechten en ook bij hem liep het wel eens slecht af.

“Misschien ben je te volwassen geworden”, suggereerde hij, “en moet je terug leren verbeelden.”

“Verbeelden?”, vroeg ze.

“De mogelijkheden terug verbeelden. Kinderen verbeelden vaak oplossingen voor problemen omdat ze de beperkingen van de werkelijkheid nog niet kennen”. Hij had het gevoel dat hij een

tegelspreuk voorlas.

“Verbeelden”, zei ze. Het werd stil.

“Het kan ook zijn dat je gewoon zonder brandstof zit”, zei hij.

“Brandstof?”, vroeg ze.

“Een vliegtuig kan niet vliegen zonder brandstof. Een mens kan niet verbeelden zonder geloof.” Weer een tegeltje.

“Geloof?”, vroeg ze nu. Had hij het nu plots over kerken?

“Als niemand in je gelooft, dan verlies je je verbeeldingskracht. Of eerder, als in je geloofd wordt, dan ga je vliegen.” De muur werd helemaal betegeld.

In stilte keken ze samen naar de glanzende muur vol wijsheden. In de reflectie zag hij vaag haar gezicht. Ze keek onnodig ernstig op die charmante wijze die haar zo kenmerkte en die hij als geen ander kende. Zo had hij haar ontdekt. Ze vond zijn uitleg toch iets te simpel. Hij wist dat ze dat dacht.

“Zou ik haar zeggen dat ik in haar geloof?”, vroeg hij zich af, “of vallen dan al die tegels op de grond?”

“Ik geloof dat je kan vliegen”, fluisterde hij.

“Wat zeg je?” Ze had het niet goed gehoord.

Hij lachte. De tegels waren blijven hangen.

WEILAND VAN DROMEN

Ze had gelachen. Hij had getwijfeld. Of ze hem nu uitlachte of om hem lachte. Het één zou pijnlijk zijn, het andere hoopgevend. Want als ze lacht, breekt de hele hemel open*.

Hij zat daar bezweet. Zonet had hij opnieuw honderd meter ijzeren rails eigenhandig door zijn weiland gelegd. Dat weiland, dat had hij van zijn vader geërfd. Daar stonden vroeger koeien op. Maar hij hield niet van koeien. Wel van treinen. Als kind zwaaide hij naar de stellen die voorbij zoefden op het spoor langs het weiland van zijn vader. En soms toeterde de machinist. Als er twee voorwaarden waren voldaan: hij moest gezwaaid hebben en de machinist moest er zin in hebben. Dat laatste viel doorgaans nog wel mee. De meeste machinisten toeterden. Ook al hadden ze een slechte dag. Ze waren er vaak zelf over verwonderd dat ze dan toch nog onwillekeurig toeterden als er zo'n jongetje naast het spoor enthousiast stond te zwaaien.

Hij zat daar dus van het harde labeur om die ijzeren sporen door dat hobbelige weiland te leggen. In een mooie bedding van grint, de ballast. Hij kende de woordenschat van de treinwereld. Daarover had hij gelezen. Hij legde zijn spoor naast het echte spoor van de spoorwegmaatschappij. Het was zijn droom. Om een spoorlijn aan te leggen. Zijn spoorlijn. Eén rechte lijn. Geen bochten, geen wissels. Gewoon één rechte lijn. Waar die naartoe

liep, wist hij niet. Ergens in de verte, liefst heel ver. Daar wanneer zijn centen op waren om nieuwe sporen te kopen. Hij vond dat mooi. Een nutteloze spoorlijn die nergens naartoe ging, behalve naar de toekomst. Naar een plek die hij nu nog niet kende. Een plek die nog niet bestond, zoals de toekomst niet bestond.

Zijn vrienden vonden hem een fantast. Waar hij zijn energie in stak? En zijn centen. Het was niet de eerste keer. Hij had ook ooit een ladder in elkaar geknutseld. “Om de hemel te beklimmen”, had hij gezegd. Een oneindige rij van sporten, aanvanke-lijk verticaal omhoog. Tot de gemeenteambtenaar hem zei dat het niet mocht. Hij had geen vergunning aangevraagd. Om naar de hemel te klimmen. De ladder had hij dan maar in zijn weiland neergelegd. Naast die hele lange koperen buis, die hij ook eerder had gemaakt. Je kon er in spreken en enkele honderden meters verder luisteren naar wat hij zei. De eerste versie van het internet, zo noemde hij zijn buis. Zijn vrienden lachten, maar ergens benijdden ze hem om zijn niet-afflatende kinderlijke naïviteit. Zij waren die kwijtgespeeld tijdens het groot worden.

En nu zat hij daar. Naast zijn sporen. Ze had hem wat te drinken gebracht. Een excuus om naar hem te komen. Ze voelde zich ook aangetrokken tot die vreemde man met zijn weiland vol dromen.

Ze lachte. Ze had hem gevraagd waar die sporen naartoe liepen. “Naar je hart”, had hij gezegd, omdat hij ook rond die verdomde veertiende februari niet omheen kon. Het was eruit

voor hij het besepte. Hij schaamde zich toen hij de woorden uit zijn mond hoorde klinken. Maar terwijl ze lachte, kreeg ze het toch warm vanbinnen.¹

1 De inspiratie voor deze fantasie is gebaseerd op Land van Glas van Alessandro Baricco

HELDERE UREN (ZIJ)

Wie oud wordt, denkt dat de heldere uren zullen afnemen¹. Dat het geheugen gaten zal vertonen, die steeds groter worden, zoals de ladders in een kous. Op den duur is de kous verdwenen. Wie oud wordt, probeert kousen te stoppen. Lost kruiswoordraadsels op en gaat overbodige cursussen volgen. De hersenen zijn een spier en die moet getraind worden. Geheugen en hersenen worden vaak verward. Bewustzijn zit niet alleen in het hoofd. Het zit in ons ganse lichaam.

Elke fotograaf weet dat de mooiste foto's genomen worden in de vroege ochtend of vroege avond. Helder licht verhindert het zien van schoonheid. Helder licht toont je de mechaniek van de werkelijkheid. De radertjes van een klok onder een vergrootglas, de cellen van een organisme onder een microscoop. Helder licht onthult de details en verhult het leven.

Heldere uren daarentegen zijn mistig. Heldere uren zijn die momenten waarbij alles samen valt, de tijd stil staat, het moment het enige is dat er is. Heldere uren zijn die plaatsen in je geheugen waar geen tijd bij genoteerd staat.

Heldere uren zijn toen mijn hoofd op zijn borstkas lag en ik het kloppen van zijn hart hoorde. Zijn arm om mijn lichaam, zijn

1 vrij naar Les Heures Claire van Emile Verhaeren.

Hier eindigt het extract van de verhalenbundel "Weiland van dromen". Wil je het hele boekje lezen, bezoek de website www.jenspas.be voor meer informatie.